

نفت و انرژی

چهار سو

کویت هم به سمت خصوصی سازی می رود

روزنامه وال استریت ژورنال به نقل از یکی از مدیران ارشد سرمایه گذاری وزارت نفت کویت اعلام کرده است که این کشور قصد دارد قراردادهای خدمات میداین نفتی خود را به بخش خصوصی واگذار کند. این اقدام یک مساله بحث برانگیز در ارتباط با این کشور وابسته به نفت به شمار می رود. ترس از خصوصی سازی و کاهش دستمزد در ماه آوریل منجر به اعتصابی سه روزه در صنعت نفت کویت شد که تولید نفت این کشور را به نصف کاهش داد و به دو میلیون و ۸۰۰ هزار بشکه در روز رساند. این مساله اثبات کرد فشار بر بخش کارگری حتی در کشور بسته ای همچون کویت می تواند چه عواقب خطرناکی برای اقتصاد کشور به همراه داشته باشد. این کشور پنجمین تولیدکننده بزرگ بین سازمان کشورهای تولید کننده نفت (اوپک) به شمار می رود. صحت از خصوصی سازی کویت زمانی مطرح می شود که همسایه این کشور یعنی عربستان سعودی، بزرگ ترین تولیدکننده نفت خام جهان، خود را برای عرضه سهام به صورت عمومی آماده کرده و قرار است ۵ درصد سهام شرکت دولتی سعودی آرامکو خود را به بخش خصوصی عرضه کند. عربستان سعودی این تصمیم در راستای تنوع بخشی اقتصاد کشور اخذ کرده است و این اتفاق پس از عرضه مازاد نفت در بازار جهانی و کاهش بهای نفت و رسیدن قیمتش به نزدیک ۲۷ دلار در هر بشکه افتاده است.

به گفته خلیفه حمزه، مدیر سرمایه گذاری وزارت نفت در کویت، طرح مورد مطالعه وزارت اقتصاد و شرکت نفت دولتی کویت، بر بخش خدمات نفتی متمرکز می شود. شرکت های خدمات نفتی، تجهیزات و نیروی کار برای حفاری و تولید نفت را ارائه می کنند. وی که در یک کنفرانس خبری در مورد موضوعات مختلف صحبت می کرد، گفت: «این طرح هنوز به طور کامل شکل نگرفته است.» همچون دیگر اقتصادهای وابسته به نفت با کاهش بهای نفت و رسیدن آن به ۲۷ دلار در هر بشکه، کویت نیز متأثر از این مساله شد. هرچند بهای نفت در چند ماه اخیر به حدود ۵۰ دلار در هر بشکه بازگشته است اما نسبت به ۱۰۰ دلار سال ۲۰۱۴ به کمتر از نصف رسیده است.

بر اساس گزارش صندوق بین المللی پول، کویت با جمعیت چهار میلیون نفری به بهای نفت ۵۲ دلار و ۱۰ سنت در هر بشکه نیاز دارد تا بتواند به توازن بودجه ای برسد. به گفته وزیر اقتصاد کویت در سال مالی ۲۰۱۷ – ۲۰۱۶ این کشور نزدیک به ۳۱ میلیارد و ۵۰۰ میلیون کسری بودجه خواهد داشت. اعتصاب سه ماه گذشته کویت به دلیل ترس کارگران به خاطر از دست دادن شغل و کاهش درآمد صورت گرفت که از اعلام تصمیم دولت مبنی بر خصوصی سازی بخش های تولیدی این کشور ناشی شده بود. پس از این اعتصاب الناس الصالح، وزیر نفت و سرمایه گذاری کویت اعلام کرده بود که این کشور بخش نفت و گاز خود را برای متنوع سازی اقتصاد نمی فروشد.

سید محمد میرزا محمد زاده

هفته گذشته نشریه «بلومبرگ» در مصاحبه ای با محسن قمصری، مدیر امور بین الملل شرکت ملی نفت ایران، به موضوعات اساسی از جمله قراردادهای نفتی بلندمدت و تکمحموله، بازپس گیری سهم ایران از بازارهای بین المللی، تراکنش های مالی با مشتریان اروپایی، میزان تولید و صادرات، برنامه های افزایش صادرات، کاهش صادرات ایران در ماه ژوئن و مسائل دیگری در همین زمینه پرداخت. در چند هفته گذشته موضوع تولید و صادرات و بازار نفت ایران در نشریات مختلف مورد بحث و بررسی قرار گرفته است. نشریه «بلومبرگ» دو هفته قبل با اشاره به تولید نفت ایران عنوان کرده بود که با افزایش تولید نفت ایران خوابیده است و دیگر شتاب چند ماه گذشته را ندارد؛ ادعایی که از سوی مدیران نفتی ایران به صراحت رد شد و در گزارشی نیز به طور مبسوط به آن پرداختیم. بر همین اساس پای صحبت های محسن قمصری نشستیم تا ابهاماتی را که در این زمینه مطرح شده بررسی کنیم.

۱۱۱

ایران اخیرا صادراتی را به صورت اسپات (تک محموله) به اسپانیا و لهستان داشته است، درخصوص مذاکراتی که برای افزایش این تکمحموله ها داریم بیشتر توضیح دهید. مدیریت امور بین الملل شرکت ملی نفت ایران به عنوان بازاریاب نفت تولیدی ایران، همواره در حال انجام مذاکرات برای فروش نفت است. این مذاکرات به طور تقریبی با تمام مشتریان بالقوه یعنی پالایشگران و مصرف کنندگانی که به طور عمده و ثابت نیاز به نفت خام دارند، انجام می شود و هر لحظه ممکن است این مذاکرات با هر کشوری در آسیا یا اروپا به نتیجه برسد، بنابراین نمی توان گفت مذاکرات افزایش یافته یا تغییری داشته، بلکه این مذاکرات همیشه انجام می شود.

آیا فروش تک محموله به منظور ایجاد بازارهای جدید انجام می شود یا برای بازگرداندن مشتریان قدیمی مذاکره می کنید؟ تکمحموله یا اسپات اساسا به عنوان آپشنی هم برای خریدار و هم برای فروشنده به شمار می رود. در واقع مشتریان عمده نفت خود را به صورت قراردادهای بلندمدت یا ترم تهیه می کنند. اما مقداری از نیاز خود - نزدیک به ۲۰ درصد- را به صورت تکمحموله خریداری می کنند تا بتوانند با جریان بازار حرکت کنند، یعنی در مواقع ارزان شدن نفت بتوانند از آن بهره ببرند. در واقع این شرایط بازار است که تعیین می کند چقدر به صورت بلندمدت تهیه شود و چقدر به صورت تکمحموله.

از طرفی فروشنده نیز برای اینکه

سجاد موسوی قیمت جهانی نفت در هفته منتهی به ۲۵ تیر ۱۳۹۵ نوسانات اندکی داشت به گونه ای که درنهایت قیمت برنت در این هفته در سطح ۴۶ دلار باقی ماند و قیمت نفت WTI با کمی کاهش به ۴۴ دلار برای هر بشکه رسید. گمانه زنی در مورد تاثیر خروج بریتانیا از اتحادیه اروپا بر قیمت نفت و عرضه و تقاضای آن همچنان ادامه دارد و این موضوع موجب شد تا برای نخستین بار در چهار ماه گذشته کارشناسان اقتصادی و انرژی پیش بینی خود از قیمت نفت را کاهش دهند. از سوی دیگر، نگرانی از ادامه مازاد عرضه نفت در بازارها بر نوسانات مناطق جهان به دلایل مختلف تاثیر گذاشت.

قیمت نفت از ابتدای سال ۲۰۱۶ میلادی تاکنون بیش از ۶۵ درصد افزایش داشته است که دلیل آن توقف تولید نفت در برخی مناطق جهان به دلایل مختلف بود و موجب کاهش موقت مازاد عرضه نفت در بازارها شد. اما پس از رای مردم بریتانیا به خروج از اتحادیه اروپا بازارهای جهانی در واهمه فرو رفتند تا به نظر نمی آید که شرایط مبهم خروج بریتانیا پس از جدایی از اتحادیه اروپا به زودی مشخص شود. از سوی دیگر، در این مدت برخی تولیدکنندگان نفت های شیل در آمریکا تولید خود را همزمان با افزایش قیمت نفت از سر

توانند در مواقعی که تولیدش بیشتر از صادرات است (در زمان هایی که به دلیل تعمیرات، مشکلات امنیتی و... پالایشگاه ها مجبور به ذخیره می شود) و دلایل بسیار دیگر اقدام به فروش تک محموله می کند.

آیا هم اکنون ایران نفت روی آب دارد؟

نفت روی آب که بارها اعلام کرده ایم نداریم، اما ایران مقدار کمی میعانات گازی یا کاندنسیت روی آب دارد. دلیل آن این است که مشتریان میعانات گازی ما یا داخلی هستند، یا پالایشگاه ها برای ترکیب با نفت سنگین از آن بهره می برند یا پتروشیمی ها آن را مورد استفاده قرار می دهند؛ اما مشتری اصلی این میعانات کاندنسیت اسپلترها هستند که بیشتر در آسیا واقع شده اند، اما چون این مواد مصرف دائمی ندارند بعضی مواقع تا پیدا شدن مشتری روی آب می ماند.

در حال حاضر چقدر صادرات نفت به بازارهای اروپا داریم و این میزان در مقایسه با قبل تحریم ها چقدر تغییر داشته است؟

محسن قمصری، مدیر امور بین الملل نفت

آمارهای واقعی ما که از بارگیری نشأت می گیرد، نشان می دهد که یک چهارم صادرات ما به اروپاست. این میزان در مقایسه با قبل از تحریم ها نشان می دهد که به سطح صادرات قبل به اروپا بسیار نزدیک شده ایم. حتی

۱۱۱

حجم قراردادهای ما با اروپا فراتر از قبل تحریم ها رفته است. ایران در حال حاضر ۸۰ درصد بازارهای قبل از تحریم خود را پس گرفته و نزدیک به دو میلیون بشکه صادرات داریم.

چه چیز باعث شده که ۲۰ درصد سهم گذشته بازگردانده نشود و پرداخت های ما از سوی مشتریان اروپایی به چه صورت است؟

عمدتا مسائل عملیاتی است که جلوی افزایش صادرات را می گیرد و مشتریان چون به رویه های گذشته عادت کرده اند، تمایل به افزایش واردات ندارند. پرداخت ما از طرف مشتریان اروپایی به صورت یورو به حساب های فعال بانک مرکزی در اروپا انجام می شود. اما برخی بانک های اصلی که پیشتر تراکنش های مالی ما را انجام می دادند هم اکنون از انجام آن سر باز می زنند.

«بلومبرگ» ادعا کرده بود در ژوئن صادرات نفت ایران افت کرده بود، در این خصوص توضیح دهید. کاهش صادرات در یک ماه اصلا ملاک خوبی نیست.

مواقع در بارگیری تأخیر می کنند و ناگهان در روزهای ابتدای ماه بعد برای بارگیری می رسند. گاهی شرایط آب و هوایی بارگیری را متأثر می کند. برخی موارد هم هست تحلیل هایی که دربار مشکل دارد و نمی توانسد پذیرای نفتی باشد که خریده است و

اداره اطلاعات انرژی آمریکا چیست؟

۱۱۱

اداره اطلاعات انرژی آمریکا (EIA) یک آژانس آماری دولتی آمریکا است که وظیفه گردآوری، تحلیل و انتشار اطلاعات انرژی جهان را دارد. این آژانس در پی بحران انرژی سال ۱۹۷۳ میلادی از سوی دپارتمان انرژی آمریکا در سال ۱۹۷۷ شکل گرفت و بعدها از دولت مستقل شد. در خطشی این شرکت آمده است که نباید برای پیش بینی بازار اتی انرژی فرمولی ارائه دهد یا در مورد آن قضاوت کند، با این وجود بسیاری از کشورهای تولیدکننده نفت معتقدند سازمان هایی همچون EIA تأثیری مستقیم بر بهای نفت دارند و با ارزیابی هایی که در مورد بهای نفت دارند، آن را متأثر می کنند.

خبر

نمود محرمانگی در قراردادهای نفتی

هفته گذشته شاهد امضای قرارداد محرمانگی شرکت ملی نفت ایران و شرکت زارویزنفنت روسیه بودیم. این قرارداد در راستای آغاز فعالیت مشترک مطالعاتی با هدف توسعه دو میدان نفتی آبان و پایدار غرب از میادین مشترک نفتی ایران و عراق، به امضا رسید. این دومین قرارداد محرمانگی ایران و شرکت های خارجی بود. پیشتر در فروردین سال جاری شرکت ملی نفت ایران سند محرمانگی با شرکت توتال فرانسه برای توسعه میدان نفتی آزادگان جنوبی که آن نیز از میادین مشترک نفتی ایران و عراق بود، به امضا رساند. بیژن زنگنه، وزیر نفت ایران، در مراسم امضای قرارداد محرمانگی توتال فرانسه اعلام کرده بود که اطلاعات تخصصی میدان آزادگان جنوبی در اختیار این شرکت فرانسوی قرار داده می شود.

قرارداد محرمانگی چیست؟

محرمانگی یا non disclosure agreement (NDA) را نمی توان قرارداد نامید. در واقع NDA یک توافق (agreement) است که بین حداقل دو طرف حاصل می شود و بر اساس آن طرفین توافق می کنند که یک سری اطلاعات محرمانه شامل دانش و اطلاعات که طرفین به منظور خاصی به یکدیگر عرضه می کنند، بازنشر نداشته باشد و صرفا در همان منظور خاص مورد استفاده قرار گیرد.

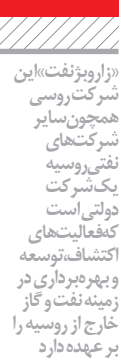
در واقع این نوع توافق اطمنان دو طرفه ایجاد می کند تا به راحتی اطلاعات، دانش و راهزای تجارت خود را به اشتراک بگذارند، بدون آنکه بیم آن رود که این اطلاعات به شخص سوم برسد. در قراردادهای تجاری به طور معمول در زمانی که موضوع قرارداد از اهمیت خاصی برخوردار باشد، یک پیش توافق محرمانگی دارد تا بر اساس آن طرفی که قرار است به عنوان پیمانکار مسئولیت اجرای تجارت را بر عهده بگیرد، ارزیابی های اولیه تجاری را انجام دهد. در برخی موارد این توافق ها «یک جانبه» منعقد می شوند؛ در واقع دو طرف این توافق را به امضا می رسانند که اطلاعاتی که یک طرف عرضه می کند، حفظ کنند.

طرح توسعه میدان آزادگان جنوبی

طرح توسعه میدان آزادگان که قرارداد محرمانگی بخش جنوبی آن با شرکت توتال فرانسه به امضا رسیده، از مجموعه میادین مشترک نفتی ایران و عراق است. طرح توسعه این میدان طی دو فاز انجام می شود. در فاز اول قرار است روزانه ۳۲۰ هزار بشکه نفت و ۱۹۷ میلیون فوت مکعب گاز تولید شود و در فاز دوم تولید نفت به سقف ۶۰۰ هزار بشکه در روز می رسد.

۱۱۱

و به زودی به افتتاح می رسد. این شرکت تلاش دارد طرح توسعه میدان آزادگان جنوبی را نیز در اختیار بگیرد. وزیر نفت در مراسم امضای تفاهم محرمانگی با توتال گفت: «با امضای این سند امکان آغاز مطالعات فنی میدان نفتی آزادگان جنوبی فراهم می شود.» سید محمود مرعشی، مجری توسعه میدان آزادگان در شرکت مهندسی و توسعه نفت، نیز با پیش بینی سرمایه پنج میلیارد دلاری مورد نیاز برای توسعه این میدان گفته بود: «در کنار توتال با چند شرکت دیگر همچون «ایترپوز و وینچی»، «هیوندای» کره جنوبی و «ماروبنی» ژاپن هم مذاکراتی صورت گرفته است.»

طرح توسعه میادین آبان و پایدار غرب

میادین آبان و پایدار غرب از میادین مشترک نفتی ایران و عراق هستند. این میادین در حال حاضر از سوی شرکت بهره برداری نفت و گاز غرب مورد بهره برداری قرار گرفته اند. سعید ناصری پور، مدیرعامل شرکت بهره برداری نفت و گاز غرب مهر سال ۹۴ از افزایش تولید میدان مشترک آبان خبر داده بود، اما از میزان تولید این میدان صحبتی به میان نیاورد. با روی کار آمدن دولت تدبیر و امید، توسعه میادین نفتی مشترک در اولویت طرح های توسعه ای ایران قرار گرفت. در حال حاضر نفت تولیدی این میادین برای فرآورش به واحد بهره برداری چشمه خوش در ۵۲ کیلومتری شهرستان دهلران ارسال می شود.

تفاهمنامه محرمانگی توسعه این میدان با شرکت «زارویزنفنت» روسیه سه شنبه هفته گذشته به امضا رسید. به گفته علی کاردر، مدیرعامل شرکت ملی نفت ایران، در صورت توافق قرارداد توسعه این میادین در قالب IPC اجرا خواهد شد تا به بحث انتقال تکنولوژی توجه ویژه شود. در صورتی که زارویزنفنت بخواهد در ایران فعالیت عملیاتی داشته باشد باید دفتر ایران خود را به صورت رسمی افتتاح کند و شریک ایرانی داشته باشند. این نخستین بار است که شرکت زارویزنفنت در حوزه بالادستی صنعت نفت ایران فعالیت دارد.

پیشتر ایران با شرکت گازپروم در حوزه بالادست همکاری داشته است. البته کاردر همکاری دو طرف را محدود به حوزه بالادست ندانسته و عنوان کرده که با مذاکرات پیش رو احتمال دارد در حوزه خرید و فروش فرآورده های نفتی، سوآپ و فعالیت های پالایشگاهی نیز تفاهم هایی داشته باشیم.

شرکت زارویزنفنت چه شرکتی است؟

زارویز در زبان روسی به معنای «فرامرز» است و نامگذاری این شرکت به معنای این است که تمایل دارد فعالیت های فرامرزی داشته باشد. این شرکت روسی همچون سایر شرکت های نفتی روسیه یک شرکت دولتی است که فعالیت های اکتشاف، توسعه و بهره برداری در زمینه نفت و گاز خارج از روسیه را بر عهده دارد. این شرکت همچنین سابقه فعالیت در زمینه ساخت و راهبری پالایشگاه های نفتی را نیز دارد. مهم ترین پروژه این شرکت در کشور ویتنام است که با چند شرکت ویتنامی به صورت مشترک انجام می شود.

ذکر این نکته ضروری است که تفاهمنامه محرمانگی به معنای انعقاد قرارداد نیست و شرکت ها پس از بررسی شرایط میادین باید در قالب IPC برای توسعه میادین در مناقصات حضور داشته باشند.

اینگان، میدانی فصلی

افزایش صادرات نفت به اروپا

بارگیری نفتکش در پالایشگاه بندر عباس

توانند در مواقعی که تولیدش بیشتر از صادرات است (در زمان هایی که به دلیل تعمیرات، مشکلات امنیتی و... پالایشگاه ها مجبور به ذخیره می شود) و دلایل بسیار دیگر اقدام به فروش تک محموله می کند.

قمصری: کشورهای بسیاری برای بالا بردن سهم خود از بازار بهای نفت را به بازی می گیرند اما اعتبار ایران انقدر بالاست که مشتری ها صرفا به دلیل امنیت عرضه و اعتبار، بدون توجه به تخفیف بهای برای خرید نفت به ایران مراجعه می کنند

بازار نفت

ببرد. یکی از کارشناسان نفتی معتقد است: چنانچه تولید نفت کشورهای غیر عضو در سازمان کشورهای صادرکننده نفت (اوپک) و آمریکا به طور ناگهانی کاهش نیابد یا روند کاهش آن سرعت بیشتری به خود نگیرد، انتظار می رود که قیمت نفت برای مدت طولانی در تله شیل اوایل آمریکا باقی بماند.» از آنجا که تولید نفت شیل آمریکا در مقایسه با تولید نفت های متعارف خاورمیانه بسیار گران قیمت تر و هزینه بر است، تولیدکنندگان نفت آمریکا با کاهش قیمت نفت در بازارهای جهانی مجبور به توقف تولید خود می شوند. این موضوع موجب کاهش عرضه نفت و بالا رفتن قیمت جهانی نفت می شود.

پیش بینی می شود ارزش دلار دوباره بالاتر رود و خرید و فروش نفت را سخت تر کند. پیش از این با خروج نزدیک به سه میلیون بشکه نفت در روز از بازارها به دلیل آتش سوزهای گسترده در کانادا و حملات مسلحانه به تاسیسات نفتی نیجریه، بازار برای مدتی نفس راحتی کشیده بود، سطح عرضه و تقاضای نفت به یکدیگر نزدیک تر شده بودند، و قیمت بالا رفته بود. اما اکنون نفت کانادا، نیجریه، ایران، و برخی نقاط دیگر دوباره به آرامی به بازارهای جهانی بر می گردد که این به معنی افزایش عرضه است. بنابراین باید انتظار فشار بیشتری بر قیمت های کنونی نفت را داشته باشیم. ناگهانی چشمه دوشته اند.» بانک بارکلیز ارزیابی کرده است که در نتیجه خروج بریتانیا از اتحادیه اروپا نزدیک به ۱۰۰ هزار بشکه در روز از تقاضای نفت جهان طی سال جاری و سال آینده میلادی ۲۵۰ هزار بشکه در روز بالا